

A 1762/hållbart

Tekijä Vapaa Pohjola
Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

Jäsen ehdotus pohjoismaisen merkintäjärjestelmän perustamisesta halal- ja kosher-teurastuksia varten

Ehdotus

Vapaa Pohjola ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että perustetaan vapaaehtoinen pohjoismainen merkintäjärjestelmä halal- ja kosher-teurastuksia varten, jotta kuluttajat kaikissa Pohjoismaissa voivat erottaa halal- ja kosher-lihaa sisältävät elintarvikkeet perinteisesti teurastettua lihaa sisältävistä elintarvikkeista. Merkintäjärjestelmän tulee koskea sekä paikallisesti tuotettuja että maahantuotuja elintarvikkeita, jotta kuluttajalla ei koskaan ole epäilystä siitä, mitä teurastusmenetelmää on käytetty elintarvikkeen alkuperästä riippumatta. Ehdotus vapaaehtoiseksi pohjoismaiseksi merkintäjärjestelmäksi halal- ja kosher-teurastuksia varten voi perustua kokemuksiin nykyisistä pohjoismaisista merkintäjärjestelmistä, kuten Joutsen ympäristömerkistä ja Avaimenreikä-ravitsemusmerkistä. Kyseisten merkintöjen avulla pyritään suojelemaan Pohjoismaiden kuluttajia ja tiedottamaan heille ei-toivotuista lisäaineista tai epäterveellisistä elintarvikkeista.

Taustaa

Monet pohjoismaiset kuluttajat syövät joka päivä tietämättään halal- tai kosher-teurastettujen eläinten lihaa. Tällä hetkellä Pohjoismaissa ei vaadita ilmoitusta siitä, onko kyseessä halal- tai kosher-teurastettu liha vai perinteisesti teurastettu liha. Kuluttajien on näin ollen mahdotonta olla tietää, mitä he oikeastaan syövät. Maahanmuutto Pohjoismaihin länsimaiden ulkopuolelta, myös monista muslimimaista, on viime vuosikymmeninä kasvanut valtavasti, ja samassa tahdissa on kasvanut myös erityisesti halal-teurastetun lihan tarjonta ja kysyntä.

Tanskassa oli vuonna 2017 arviolta 295 000 muslimia¹, mikä vastaa noin 5,2 prosenttia väestöstä. Ruotsissa vuonna 2016 arvioitiin olevan 810 000 musli-

¹ Europe's Growing Muslim Population, Pew Research Center 2017: <http://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/>

mia, mikä vastaa noin 8,1 prosenttia väestöstä². Norjassa vastaava luku oli vuonna 2016 arviolta 5,7 prosenttia ja Suomessa 2,7 prosenttia väestöstä. Toisin sanoen Pohjoismaissa on satoja tuhansia muslimeja, jotka syövät yksinomaan halal-teurastettua lihaa. Näin ollen halal-teurastetun lihan tarjonta ja kysyntä on myös kasvanut voimakkaasti viime vuosikymmeninä.

Muslimien on tärkeä tietää, että heidän syömänsä liha on halal-teurastettua, mutta vastaavasti monen ei-muslimin on tärkeä tietää, syövätkö he päivittäin halal-teurastettua lihaa tai elintarvikkeita, jotka sisältävät halal-lihaa. Sama koskee juutalaisia ja kosher-lihaa sisältäviä elintarvikkeita ja lihatuotteita.

Monet ihmiset eivät nimittäin halua syödä halal- tai kosher-teurastettua lihaa. He eivät ehkä uskonnollisista syistä halua syödä lihaa, joka on teurastettu uskonnollisten oppien mukaisesti, jolloin teurastuksen aikana lausutaan islamilaisia tai juutalaisia rukouksia.

Syynä voi olla myös eläinten hyvinvoinnin huomioon ottaminen. Tanskan lihaalan keskusliiton mukaan ainoastaan Tanskassa ja Ruotsissa on määräys, jonka mukaan kaikki teuraseläimet on tainnutettava ennen teurastusta. Ulkomailta voidaan kuitenkin tuoda Tanskan lihatiskeille nautanlihatuotteita, jotka on voitu teurastaa ilman samoja teuraseläinten hyvinvointivaatimuksia ja teurastuksen valvontaa kuin Tanskassa. Muissa Pohjoismaissa on hyvin todennäköisesti sama tilanne.

Jotta voidaan suojella kuluttajia ja antaa heille mahdollisuus valita tietoisesti, haluavatko he syödä halal-teurastettujen eläinten lihaa, Vapaa Pohjola ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle sellaisen merkintäjärjestelmän käyttöönottoa, jonka avulla selkeästi voidaan erottaa halal- tai kosher-teurastettu liha perinteisesti teurastetusta lihasta.

Selkeä ja helposti hahmotettava merkintäjärjestelmä, jonka avulla kyseiset elintarvikkeet voidaan erottaa toisistaan, helpottaa kuluttajien aktiivista valintaa. He voivat sen perusteella valita perinteisesti tai halal- tai kosher-menetelmin teurastettua lihaa. Järjestelmästä on näin ollen hyötyä molemmille osapuolille, sekä niille, jotka eivät halua syödä halal- tai kosher-teurastettua lihaa, että niille, jotka haluavat.

Koska elintarvikemerkintäsäädökset on täysin yhdenmukaistettu EU:ssa, yksittäiset jäsenvaltiot eivät voi tehdä kansallisia sääntöjä tällä osa-alueella. Mikäli halutaan ottaa käyttöön teurastusmenetelmän merkintää koskeva vaatimus, asiasta on tehtävä poliittinen päätös EU-tasolla.

² Religion i Danmark 2017, Center for Samtidsreligion: <https://tidsskrift.dk/rid/article/view/26375/23182>

Koska pakollista merkintää ei näin ollen voida ottaa käyttöön Tanskassa, Ruotsissa ja Suomessa, Vapaa Pohjola ehdottaa lihantuottajalle vapaaehtoisen merkintäjärjestelmän perustamista ja käyttöönottoa. Näin kuluttajilla olisi mahdollisuus valita lihaa, jossa on lihantuottajan vapaaehtoisesti merkitsemä teurastusmenetelmä.

Kööpenhaminassa 8. maaliskuuta 2018

Aron Emilsson (SD)

Henrik Brodersen (DF)

Jan-Erik Messmann (DF)

Juho Eerola (ps.)

Mika Raatikainen (ps.)

Mikkel Dencker (DF)

Paula Bieler (SD)

Richard Jomshof (SD)